

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 28 januari 2010

MEDITATIE

De verloren zoon

Het hoofdstuk dat voor ons ligt is één van de bekende hoofdstukken uit de Bijbel. Het gaat over de verloren zoon; ja, de verloren zoon; tegelijk stellen wij de vraag, was deze zoon wel verloren?

Voor het oog was deze zoon als verloren, was hij de tegenwoordigheid van zijn vader kwijt. Nee, dit kwam niet omdat hij door zijn vader buiten de deur was gezet, maar omdat hijzelf de tegenwoordigheid van zijn vader had opgezegd. Deze jongen was het niet meer met de gang van zaken thuis eens, hij vond dat zijn vader het verkeerd deed. Nee, zijn vader deed het nu wel niet helemaal verkeerd, maar ja, het kon toch wel beter. Die jongen was aan het vergelijken gegaan; gaan kijken hoe het thuis was en hoe het bij de burens was. Ja, bij de burens was het veel beter, daar was het niet zo benauwd, daar mocht je veel meer. Thuis was het allemaal zo eng, 't was altijd wat!

Ja, misschien zeg jij dat ook wel! Bij de burens mogen zij veel meer, maar hier, bij ons, mag je niets. Wat doet die jongste zoon? Wel hij gaat op een

En tot zichzelf gekomen zijnde.

Lukas 15:17a

zekere dag naar zijn vader en wat zegt hij dan? Nee, hij zegt niet: vader, wat bent u toch altijd goed voor mij geweest, wat heeft u toch goed voor mij gezorgd! Nee, dat zegt hij niet. Weet u wat hij wel gezegd heeft? Hij heeft gezegd: ik ga weg, ik wil niet langer meer bij u blijven, niet langer meer naar u luisteren, ik wil vrij zijn, zelf uitmaken wat ik wil! Hij onttrekt zich van het oog van zijn vader.

Lezers, jongens en meisjes, misschien zegt u wel: wat een dwaasheid, wie doet dat nu? Wie loopt er nu van huis weg? Laten wij maar niet te laag op de jongen neerzien; nee, veroordeelt hem maar niet.

Weet u dat wij net zo'n hart als die verloren zoon hebben! De Heere wijst in deze tekst op jouw en mijn hart! De Heere wil ons zeggen, wat die jonge-

man in de gelijkenis deed, dat doet u, jij, naar Mij toe. Wij hebben de Heere verlaten in de zonden, de ongehoorzaamheid van Adam onze eerste vader in het eten van de vrucht van de verboden boom. De Heere had het zo duidelijk gezegd "Als je van die boom een vrucht neemt en eet, dan zult u de dood sterven". Ja, zeggen wij dan, jongens en meisjes, maar Adam at toch, ik heb toch niet gegeten! Ja, zo staat het er, en dat is ook waar, maar er is nog wat, let maar op. In Adam zijn wij allemaal familie van elkaar, dat betekent dat wij verantwoordelijk zijn voor elkaar. De zonden van Adam wordt ons aangerekend door de Heere Die ons goed geschapen heeft. Wij hebben vast weleens in een wiegje gekeken en een pasgeboren kindje gezien, wat is dat lief en mooi. En zo'n kindje moet nu sterven, omdat wij gezondigd hebben, gegeten van de verboden vrucht. Als wij dat horen of lezen worden wij veelal boos op God. Luister eens, jongens en meisjes, lees eens hoe de Heere ons geschapen heeft! Hij zag dat al wat Hij gemaakt had *zeer* goed was. De gehele schepping straalde van de grootheid en de heerlijkheid van God, zie maar Psalm 19. U zegt: Ja, maar hoe komt dan de dood en al die ellende, enz. in dit leven, in mijn leven? Dat lezen wij in Genesis 3. Bij het lezen van dat hoofdstuk worden wij allemaal als een misdadiger aangewezen. Misschien zegt u of jij: Ja, maar ik geloof, ik zie dat niet. Dat kan, want de mens verstaat, d.w.z. ziet of beleeft dat niet, omdat wij geestelijk blind zijn. Wat moet er dan gebeuren? Wel, onze ogen, d.w.z. ons verstand, ons hart, moet geopend worden zoals b.v. Lukas 15:11-32. Als dat gebeurt in ons leven, zijn wij, ben ik die ongehoorzame dwaas! Niet waard Gods zoon genoemd te worden. Zijn wij een kind des toorns, die de eeuwige dood verdiend hebben. Misschien zeg je dan: Wat moet ik nu doen om zalig te worden? Allereerst aanvaarden dat je alle rechten op behoud, zaligheid, verloren hebt en de eeuwige dood verdiend hebt. Die verloren zoon boog en aanvaardde

Inhoud

- 1 Meditatie: De verloren zoon
- 2 Calvijn en de uitverkiezing (1)
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (4)
- 4 Verjaardag koningin Beatrix
- 5 De avondschemering van het leven (12)
- 6 Commentaar: Onbegonnen werk?
- 7 In goede orde (8)
- 9 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

88e jaargang

Nr. 18

zijn vonnis, zijn oordeel: "Ik heb gezondigd en ben niet meer waard uw zoon genoemd te worden. 'Ja, en toch ging hij niet weg, maar kwam juist terug met de bede: "Ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u, en ik ben niet waardig uw zoon genaamd te worden; maak mij als één van uw

huurlingen!" Daar ligt die zoon, alles er doorgebracht, diep schuldig als verloren; en zie nu, om Christus' wil, uit enkel genade behouden! Zo kan het voor u nog!

Moerkapelle,

ds. A. Bac

1

Calvijn en de uitverkiezing

Het Calvijnjaar is ten einde. Veel is er gepubliceerd over Calvijn. Allerlei visies zijn over hem naar voren gebracht. Het is goed om nog eens te overdenken hoe Calvijn gesproken heeft over het heilgeheim van de verkiezing. Het is mijn voornemen om deze serie artikelen te eindigen met een persoonlijke toespitsing. Hoe moeten wij omgaan met het leerstuk van de verkiezing? Welke misverstanden zijn er ten aanzien van deze leer? Hoe krijgt de verkiezing een plaats in het leven des geloofs bij Gods kinderen?

De predestinatie in de Schrift

De uitverkiezing is een onderdeel van het besluit van de predestinatie. Het

woord predestinatie betekent "voorbepaald". God heeft van eeuwigheid besloten wat de eeuwige staat zal zijn van alle redelijke schepselen, engelen en mensen. Er zijn ook verkoren en verworpen engelen, de laatsten noemen wij duivelen.

We hebben het in deze artikelen over de eeuwige bestemming van mensen. Het besluit van de predestinatie valt uiteen in *verkiezing* en *verwerping*. Vandaar dat we spreken over een dubbele predestinatie. God heeft van eeuwigheid besloten wat onze eeuwige bestemming zijn zal. Eeuwig wel of eeuwig wee.

In het Oude Testament is het volle licht over dit heilgeheim nog niet opgegaan. Het Oude Testament was

immers de bedeling van de schaduw. Toch spreekt ook het Oude Testament al op verschillende plaatsen over het boek des levens (Exodus 32:32; Psalm 69:29; 87:6; Jesaja 4:3; Daniël 12:1). Dit boek heeft allereerst betrekking op Israël, het verkoren verbondsvolk, maar ook verder op de weldaad van het eeuwige leven. We vinden de gedachte van de voorverordening ook al in Spreuken 16:4; Jesaja 46:10; Jeremia 31:3.

In het Nieuwe Testament gaat het volle licht op. We kunnen denken aan plaatsen waar gesproken wordt over Gods wil de Zijnen het eeuwige leven te geven (Lukas 12:32; Romeinen 8:28 en verder.; Efeze 1:4). Daarnaast zijn er de plaatsen die spreken over het boek des levens (Lukas 10:20; Filippen 4:3; Hebreëen 12:23; Openbaring 3:5; 13:8; 20:12 en verder). Ook lezen we in het Nieuwe Testament over Gods wil zondaren het eeuwige leven te onthouden (Lukas 22:22; Romeinen 9:13 en verder, waar gesproken wordt over "vaten des toorns, tot het verderf toebereid").

Op verschillende manieren geeft het Nieuwe Testament uitdrukking aan het eeuwige plan van God ten aanzien van de verkiezing tot zaligheid (Handelingen 13:48; Romeinen 8:29; Efeze 1:4 en verder; 2 Thessalonicenzen 2:13). Uit deze Schriftplaatsen wordt duidelijk dat dit besluit vastligt van "voor de grondlegging der wereld".

De veelheid van woorden die in Gods

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop, postbus 33, 2950 AA Alblasterdam tel. 078-6912899, fax 078-6919536 e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten, postbus 608, 3440 AP Woerden, tel. 0348-489900, fax 0348-483599, e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 11,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av, N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Woord wordt gebruikt, boodschapt de rijkdom van dit werk Gods.

Augustinus over de predestinatie

De uitverkiezing is dus een onderdeel van Gods eeuwig besluit ten aanzien van onze eeuwige bestemming. Over de leer van de uitverkiezing zijn altijd veel misverstanden geweest. Augustinus heeft de uitverkiezing al heel duidelijk geleerd. Hij was ervan overtuigd dat er een bepaald aantal uitverkorenen is. A.D.R. Polman beschrijft zijn opvatting als volgt: "De predestinatie der heiligen bestaat in de eeuwige voorwetenschap en voorbereiding van Gods genadewerk, waardoor Hij bepaalde personen uit de verdoemde massa (*massa perditionis*) uitverkiest en hen met bepaalde weldaden met onbedrieglijke zekerheid tot het eeuwige leven leidt." ("Chr. Encyclopedie", deel 1, Kampen 1956, blz. 385).

Door de predestinatie weet God vooruit wat Hij Zelf doen zal. De verkiezing Gods is een vrijmachtig besluit. Het getal van de uitverkorenen staat op grond van Gods welbehagen absoluut vast. Augustinus benadrukt dat de Heere nooit van onrecht beschuldigd kan worden als Hij de één verkiest en de ander verwerpt, omdat alle mensen vanwege de erfzonde de eeuwige verdoemenis hebben verdiend. De verkiezing, aldus Augustinus, rust in Gods predestinatie en welbehagen en niet in vooruitgeziene goede werken. We worden niet verkozen *omdat* we heilig zijn, maar *opdat* we heilig zouden zijn (Efeze 1:4). Deze verkiezing geschiedt in Christus, het Hoofd van de uitverkorenen. Het is waar dat Augustinus de predestinatie vaak beperkt tot de verkiezing en de lijn niet doortrekt naar de verwerping, toch kent hij wel degelijk een dubbele predestinatie, tot zaligheid en tot verderf. Hij is daarbij wel van oordeel dat de predestinatie tot de zaligheid ongelijksoortig is aan die tot het verderf. Bij het eerste gaat het uitsluitend om Gods genadewerk, bij het tweede worden onze zonden in aanmerking genomen. Met andere woorden: Gods kinderen worden enkel uit genade zalig, maar als we verloren gaan, is het niet anders dan door eigen schuld.

Aanvankelijk ging Augustinus, evenals meerdere kerkvaders, uit van de verantwoordelijkheid en vrijheid van de mens. Hij nam het op voor de vrije wil. Er is bij Augustinus heel duidelijk sprake geweest van een verdere ontwikkeling van zijn opvattingen. Het

DE NAAM

4

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

AFSCHIJNSEL
APOSTEL
BANIER
BEMINDE
BROOD

'Want het zal geschieden ten zelve dage, dat de heidenen naar den Wortel van Isai, Die staan zal tot een banier der volken, zullen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn.'

Jesaja 11:10

Jesaja schrijft in hoofdstuk 11 over de komst van Christus. Op deze Christus zal de Geest rusten. Zijn werk is een heerlijk werk en zal vele vruchten voortbrengen. Joden en heidenen zullen voor Hem buigen. De vrede zal groot zijn.

In het 10e vers spreekt Jesaja in het bijzonder over de roeping van de heidenen. De heidenen zullen vragen naar Christus, Die eerst de *Wortel van Isai* wordt genoemd. Daarmee wordt bedoeld dat Hij van een zeer geringe afkomst zal zijn. Het wijst op de staat van Zijn vernedering. Maar dan vervolgt het 10e vers met de woorden: *Die staan zal tot een Banier der volken*. Christus wordt hier *Banier* genoemd. Een Banier die op een hoogte is gesteld. Na Zijn vernedering zal de Zaligmaker zeer verhoogd worden.

Een banier is een vlag of een vaandel waardoor mensen worden *samengeroepen*. Als de banier vroeger op een hoge plaats werd gesteld, wisten de soldaten dat zij opgeroepen werden tot de strijd. Christus, de Banier, roept door de prediking van het Woord. Er wordt een volk vergaderd rondom Hem. In Jesaja 11 zien we Joden en heidenen komen. Zij worden verenigd onder dezelfde Banier. Ze worden getrokken tot die ene Christus. Zij horen Zijn stem. Vrijwillig stellen ze zich onder Zijn opzicht. Hij zal Koning over hen zijn.

O, wat is het een wonder als we zo tot Hem mogen komen. De roepstem van Christus wordt in het hart gehoord. Dienden we eerst onder het vaandel van de vorst der duisternis, nu mag een andere Koning worden gediend. Bent u al onder deze Banier gebracht?

Als heel veel verschillende mensen onder een banier samenkomen, geeft dat ook een *eenheid*. Joden en heidenen zijn zeer verschillend. Kinderen van God zijn niet allemaal hetzelfde. Toch worden ze onder dezelfde Banier samengebracht. Dat verbindt samen. Het geeft een wonderlijke eenheid. Allen worden bediend uit dezelfde Bron. Ze worden ook allen tot dezelfde strijd geroepen. Een strijd tegen een drie-hoofdige vijand, onder een Koning Die Zelf voorop ging in de strijd. De overwinning is zeker.

We kennen de uitdrukking: "Onder iemands banier zijn". Dit betekent dat wij iemand *volgen*. Zo is het als we door genade onder de banier van Christus mogen zijn. Dan volgen we Hem, waar Hij ook heengaat. Mag u de Banier hooghouden? Dat is: de eer van Christus bedoelen?

Lisse, ds. C. Neele

onderzoek van de Schriften heeft door de leiding van de Heilige Geest een wending in zijn opvattingen gegeven. Romeinen 9 is hierbij voor Augustinus van grote betekenis geweest. Daarnaast een Schriftwoord als 1 Korinthe 4:7: 'En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen?' Tegenover Pelagius is hij met kracht gaan verdedigen dat we aan Gods vrije genade alles te danken hebben. Genade is

Gods kinderen worden enkel uit genade zalig, maar als we verloren gaan, is het niet anders dan door eigen schuld.

pas genade als zij uit genade geschenken wordt.

De uitverkorenen zijn voorbestemd tot het eeuwige leven. Niemand wordt verlost dan door onverdiende barmhartigheid en niemand wordt veroordeeld dan door eigen schuld. De Heere heeft ons niet verkoren, omdat wij geloven, maar opdat wij

geloven en opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn voor Hem.

Calvijn in de lijn van Augustinus

Calvijns predestinatieleer is duidelijk door Augustinus beïnvloed. Dat geldt overigens het geheel van de Reformatie. Vrijwel alle reformatoren wisten zich eensgestes met de kerkvader Augustinus. In Calvijns "Institutie" wordt Augustinus vele malen geciteerd. Er is daarom wel gesproken over een "Augustinus-reveil". We zouden ook kunnen spreken van een herleving van de machtige boodschap, die verkondigd werd door de apostel Paulus. In die boodschap wordt alle menselijke wijsheid en gerechtigheid er totaal buiten gezet, maar blijft het wonder over van Goddelijke verkiezing, waardoor het zwakke, het onedele en het verachte verkoren is tot roem van Gods genade alleen.

Calvijn leerde in de lijn van de apostel Paulus en de kerkvader Augustinus zowel de verkiezing als de verwerping. In de leer van de dubbele predestinatie gaat het zowel over de verkiezing als de verwerping. Hij geeft dan de volgende definitie: 'De predes-

tinatie noemen wij het eeuwige besluit Gods, waardoor Hij bij Zichzelf heeft vastgesteld wat Hij wilde dat van ieder mens zou worden. Want niet allen worden met gelijke conditie geschapen; maar voor sommigen wordt het eeuwige leven, voor anderen de eeuwige verdoemenis voorverordeneerd. Daarom, alnaarmate ieder tot het ene of tot het andere doel geschapen is, zeggen wij dat hij tot het leven of tot de dood gepredestineerd is'. ("Institutie", III, 21, 5). Volgens Calvijn komen we hier in aanraking met grote en moeilijke vraagstukken (III, 21, 1).

Ons ongeluk is dat we met ons verstand willen indringen in de leer van verkiezing en verwerping. Daar heeft Calvijn steeds weer voor gewaarschuwd. God is groot en wij begrijpen het niet. Zouden wij dan Gods besluiten kunnen begrijpen? Zou het leem de Pottenbakker ter verantwoording kunnen roepen? (Romeinen 9;20, 21). Hier past alleen aanbidding.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld

Verjaardag koningin Beatrix

Deo Volente 31 januari zal koningin Beatrix 72 jaar worden. In het achterliggende jaar hebben in haar leven ingrijpende zaken plaatsgevonden. Een dramatisch verlopen Koninginnedag heeft diepe sporen nagelaten. De opspraak rond de kroonprins en zijn vrouw zullen onze vorstin ook niet onberoerd hebben gelaten.

De vraag hoe het met ons koningshuis in de toekomst zal gaan, dringt zich meer en meer op. Er waren ook momenten waarop gelukkig de bijzondere band met onze koningin werd gevoeld. Groot was het respect toen zij enkele dagen na Koninginnedag moedig de 4-meihedenking op de Dam in Amster-

dam bijwoonde. Ook dit jaar had haar kersttoespraak een veelzeggende inhoud: In een tijd van digitalisering zijn de persoonlijke ontmoetingen belangrijk. Ook al zouden we met meer geestelijke bijbelse diepgang in haar woorden te meer verblijd zijn.

We wensen onze vorstin Gods zegen toe voor het nieuwe levensjaar. Er mag nog een band zijn tussen de koningin en ons volk. Maar boven alles moge haar een band gegeven worden met de levende God. Een persoonlijke ontmoeting met Hem. Dan is er verwachting, ook bij het klimmen van de jaren.

De Heere gedenke ons gehele koninklijk huis in Zijn gunst.

ds. C. Neele

De avondschemering van het leven

Het geheim van de beestenstal

Wanneer het leven niet verklaard wordt, kan de legering van het leven zo verborgen zijn. Ontdekkende bediening wijst de zondes Schuld aan. Ontblotende bediening ontdekt aan de ijdele bedekking voor God. Ontgrondende bediening leert de diepten van de val kennen en aanvaardt.

Na de val ontdekte de mens de gruwelijke gevolgen ervan. Voor de val was er geen zonde en dus geen schuld. Er was geen zonde-schaamte omdat er geen onreinheid was. Er was geen zondebreuk omdat er geen ongehoorzaamheid was. 'En zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw; en zij schaamden zich niet'.

'De reden was hun volmaaktheid en onnozelheid, waardoor zij niets oneerlijks zagen aan hun lichamen, noch iets onreins gevoelden aan hun zielen' (Gen. 2:25, kanttekening 51).

De ontdekking aan de zonde en aan de zondes Schuld toonde de zondebreuk en wees de zonde-onreinheid aan. De inleving van de zonde-schaamte zoekt bedekking voor God. Het eigen maaksel moet afgekeurd en afgenomen worden. Daardoor komt er ruimte voor de Goddelijke bedekking, door God en voor God. 'Toen werden hun beider ogen geopend, en zij werden gewaar dat zij naakt waren; en zij hechtten vijgenboombladeren tezamen en maakten zich schorten'. 'Versta niet zozeer de ogen van het lichaam, waardoor zij zagen hun schaamte, als van den geest, waardoor zij gevoelden hun zonde, en de straf die zij over zich en hun nakomelingen gebracht hadden, zijnde daarvan in hun consciënties overtuigd' (Gen 3:7, kanttekening 16).

We worden gewezen naar de genadelessen op de school van vrije genade. Ze zullen op de school van 'de zelfverlossers' nooit worden geleerd. 'Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid en hij kan ze niet verstaan omdat zij geestelijk onderscheiden worden'.

'Gr. de ziellijke mens; dat is, hij die geen andere hogere wijsheid heeft, dan die hem het licht der natuur en het menselijk vernuft leert' (1 Kor. 2:14, kanttekening 35).

Het zijn lessen die op de school van vrije genade nog steeds gedoceerd worden, door de Hoogste Leraar en Profeet, Jezus. Door de Heilige Geest worden zij ingegrift in het hart van Gods keurlingen.

Wij hadden het voorrecht een leerling van deze school te ontmoeten. Zijn pelgrimsreis voerde door de woestijn en het jammerdal van het leven en door de ravijnen van eigen bestaan. Het stervensproces dat aanvangt bij de levensvernieuwing is pas ten einde als het levenseinde is bereikt. Het is uitgedacht in de eeuwigheid en wordt

Beluisteren van de waarheid is groot. Werkzaam met de waarheid is noodzakelijk. Het verstaan van de waarheid wordt door de Heilige Geest geleerd.

uitgevoerd in de tijd en voltooid aan de overzijde van de Jordaan.

Het was in de nacht tussen 25 en 26 december. Het heilgeheim van de hemel wordt geopenbaard in de tijd. 'En buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in den Geest, is gezien van de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid'.

Beluisteren van de waarheid is groot. Werkzaam met de waarheid is noodzakelijk. Het verstaan van de waarheid wordt door de Heilige Geest geleerd. Daar is een plaats voor nodig

op de schoolbank van de Heilige Geest. Aan de nadere onderwijzingen gaat de inleiding en de aanvaarding van de diepe val vooraf.

Hij werd wakker gehouden in de nacht. De voorwerpelijke voorstelling van de waarheid maakte niet vatbaar voor de waarheid. De Heere voerde hem in de zaal van de onverbeterlijken. Het opperkleed werd afgescheurd, het onderkleed werd ontgenomen, de lendendoek viel af. In de schande van de naaktheid voerde de Heere naar het dal van de verwerpelijheid. Hij zag zich liggen wentelend in het geboortebloed. Machteloos en niet in staat iets aan te grijpen tot bedekking voor de heilige en rechtvaardige God.

In de nacht voerde de Heere naar Bethlehem: En in barensood zijnde baarde de vrouw haar eerstgeboren zoon, de eniggeboren Zoon van God. De Heilige Geest toonde op de schoot van Maria een naakte Jezus. O diep genadegeheim. Zijn plaatsbekledende bediening verkrijgt daar de waarde voor een gans ontklede naakte zondaar. Toen ruiste het in zijn ziel. 'Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder; en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst'.

Een noodzakelijke les werd een geleerde les. Gods keurlingen komen nooit boven de val uit. Ze worden uit de diepten van de val verlost, door het beloofde Kind, het geboren Kind, het getoonde Kind, het verklaarde Kind, het geschonken Kind en het verheerlijkte Kind. Alleen daarna kan gesproken worden van het geëigende Kind.

Hij mocht in God eindigen. Het verblijf in de zaal van de onverbeterlijken was bepaald. In de nacht, tussen 25 en 26 december werd de harp van aan de wilgen in zijn handen gedrukt. Hij mocht nazingen:

*Zo laat Gij, Heer', Uw knecht,
Naar 't woord, hem toegezegd,
Thans heengaan in vrede;
Nu hij Uw zaligheid,
Zo lang door hem verbeid,
Gezien heeft, op zijn bede.*

Dirksland,

ds. P. Blok

Onbegonnen werk?

“Onbegonnen werk”. Zo luidt de titel van een boek (1982) van ds. C. den Boer dat tot doel heeft een pastorale handreiking ten dienste van de ouderling te bieden. Ik moest er aan denken bij het lezen van de resultaten van een enquête die door het Reformatorisch Dagblad is gehouden. Daaruit blijkt dat in steeds meer gemeenten gaten vallen in de kerkenraadbanken. Vooral in de kleinere gemeenten, is de situatie soms nijpend.

Het lijkt in veel gevallen onbegonnen werk om de ambten vervuld te krijgen. De pastorale zorg komt meer en meer onder druk te staan. Wat zijn de oorzaken daarvan? Bij de bespreking van de enquêteresultaten moeten we wel bedenken dat van onze 156 gemeenten er goed 30% (48) aan de enquête hebben meegedaan. Toch kunnen we wel enige algemene conclusies uit de enquêteresultaten afleiden.

Gebrek aan geestelijk leven

Er komen opvallende verschillen aan het licht als het gaat om de oorzaken van het moeilijk kunnen vervullen van de vacatures voor ouderling en diaken. Bij de ondervraagden van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), de Hersteld Hervormde Kerk en de Christelijke Gereformeerde Kerken ligt de nadruk vooral op de overbelasting door overige taken en verantwoordelijkheden, waaronder het gezin en het werk en op het afnemend roepingsbesef.

Volgens de ondervraagden uit de Gereformeerde Gemeenten, de Gereformeerde Gemeenten in Nederland en de Oud Gereformeerde Gemeenten ligt de oorzaak veel meer in het gebrek aan geestelijk leven. Ook daar wordt de genoemde overbelasting een belangrijke oorzaak genoemd, maar is het gebrek aan geestelijk leven toch de hoofdoorzaak dat de ambten niet vervuld kunnen worden. Is dat gebrek aan geestelijk leven er dan in andere kerkverbanden niet? Ook daar wordt op deze oorzaak gewezen; in de Hersteld Hervormde

Kerk beduidend vaker dan in de PKN. In verschillende beschouwingen in de pers is dit deel van de resultaten van de enquête al besproken. Het gebrek aan geestelijk leven als oorzaak van het niet kunnen vervullen van vacatures in de kerkenraad zou ons moeten aangrijpen. Toch vinden we het vaak heel gewoon dat in (kleine) kerkenraden soms slechts enkele ambtsdragers zijn, die al jaar en dag de gemeente dienen. Zij doen dat met liefde en betrokkenheid. Zij doen dat, als het goed is, niet omdat zij zichzelf zo onmisbaar vinden, maar omdat er geen alternatieven zijn. Als men zichzelf onmisbaar gaat vinden, is er ook iets niet in orde.

Dan denk ik aan dat geval waar een ouderling tegen zijn predikant van een middelgrote gemeente zei: ‘Dominee, ik heb het hele ledenregister doorgenomen en ik zou niet weten wie we kandidaat zouden moeten stellen’. Het antwoord van de dominee was: ‘Zo broeder, dus u wilt zeggen dat de beste er al in zitten?’ Het blijft echter steeds weer een worsteling om geschikte ambtsdragers te vinden. Ook al kent iemand geestelijk leven dan betekent dat nog niet dat hij geschikt is om ambtsdrager te zijn. Er zijn ook bepaalde gaven nodig. Gaven van hart en verstand. Gaven alleen is ook niet voldoende. Hoe zal een ambtsdrager de gemeente geestelijk kunnen leiden als men zelf geen kennis heeft aan het leven der genade?

De uitslag van deze enquête mocht ons daarom maar te meer verbinden aan de troon van Gods genade of Hij mannen wil geven die bedeed met gaven van hart en verstand de gemeenten zouden mogen dienen in de onderscheiden ambten.

Afnemend roepingsbesef

Hoewel dat in de kleine kerken aan de rechterzijde van de gereformeerde gezindte in mindere mate het geval is, wordt als oorzaak van het moeilijk kunnen vervullen van de ambten ook genoemd het afnemend roepingsbesef. Daarbij moeten we niet uitgaan

van de opvatting dat een roeping door de gemeente automatisch een roeping van Godswege is. De roeping van Godswege tot het ambt vindt haar bevestiging in de beroeping door de gemeente. De beroeping door de gemeente is het instrument om de roeping van Godswege te bevestigen. Er zal toch een zekere innerlijke overtuiging moeten zijn dat de Heere Zelf roept tot het ambt. Zoals dat in een van de reacties ook werd opgemerkt geeft dat ook vastheid en kun je daarop terugvallen in het ambtelijk werk, ook als er van alles tegenop komt.

Toch mogen we er ook niet gemakkelijk mee omgaan als we door de gemeente tot een ambt geroepen worden. Dat moet ons brengen voor Gods aangezicht met de bede of de Heere ons op die plaats wil hebben. Of het Zijn wil is. En dan krijgen we niet altijd allerlei teksten, maar de Heere kan de innerlijke overtuiging werken dat Hij wil dat we in Zijn wijngaard zullen dienen. Het is nog altijd een ‘treffelijk werk’. En wat is het ook een verwaardiging als de Heere een mens wil gebruiken in Zijn dienst.

We mogen met het ambt ook niet omgaan alsof we gevraagd worden om tot het bestuur van een vereniging toe te treden. De ambtsdragers zijn dragers van een door Christus Zelf ingesteld ambt. Het besef daarvan vervult aan de ene kant met vrees: Wie is tot deze dingen bekwaam? Anderzijds leidt het ook tot verwondering als de Heere roept: Wie ben ik en wat is mijn huis?

Waaruit zou toch dat afnemend roepingsbesef voortkomen? Zou het niet zijn omdat we de voortreffelijkheid van de dienst des Heeren niet meer zien? Dat moeten ook zij die ambtsdrager zijn zich eens afvragen. Kunnen jonge mensen nog door het voorbeeld van anderen gewonnen worden voor de dienst in Gods Koninkrijk?

Ontbreken van de wil

Ook het ontbreken van de wil om tijd aan het ambtswerk te besteden is als oorzaak genoemd. Hoewel niet als de eerste oorzaak, toch als een niet te verwaarlozen factor in verschillende kerkverbanden. Door de respondenten uit de Gereformeerde Gemeenten werd dit slechts vier keer als oorzaak genoemd. Ik hoop dat dit zo mag blijven. Het gaat niet om onze wil, maar om wat de Heere wil.

Overbelasting

Een belangrijke oorzaak van het

moeilijk kunnen vervullen van de ambten wordt genoemd de overbelasting door overige taken en verantwoordelijkheden, waaronder het gezin en het werk. De meeste mensen zijn tegenwoordig druk bezet. Niet alleen overdag, maar ook 's avonds zijn er allerlei verplichtingen die moeten worden nagekomen.

Het ambtelijk werk vraagt veel tijd en energie. Vooral voor jonge vaders met een gezin met opgroeiende kinderen is het moeilijk om het ambtelijk werk te combineren met hun primaire verantwoordelijkheid als opvoeder van de kinderen. Dat mag niet alleen aan moeder worden overgelaten. Als er ook nog sprake is van een drukke baan, die de gehele dag opeist en soms ook 's avonds nog verplichtingen met zich mee brengt, is de combinatie met het ambtelijk werk problematisch.

De eerste verantwoordelijkheid ligt in het gezin. Het werk mag er ook niet onder lijden. Daarom hebben de kerkenraden daarin ook een grote verantwoordelijkheid om te voorkomen dat ambtsdragers hun primaire taak moeten verwaarlozen, omdat ze bijna alle avonden op pad zijn voor de kerk. Dat kan en dat mag niet. Ook als er geen opgroeiende kinderen zijn, is het niet verantwoord dat de man en vader elke avond op stap is en zijn vrouw alleen laat zitten. Natuurlijk kunnen er wel eens perioden zijn waarin de belasting groter is dan in andere perioden, maar er moet wel ruimte overblijven voor het gezin.

Als iemand echter als reden aanvoert om de verkiezing tot ambtsdrager niet te aanvaarden omdat hij in zijn werk tot hogere positie wil komen en daarom prioriteit geeft aan een niet direct noodzakelijke avondstudie, kan men zich afvragen of dan wel de juiste prioriteit wordt gesteld. Ik zeg het voorzichtig, omdat sommige functies in het maatschappelijke leven met zich mee brengen dat er veel gestudeerd moet worden. Als de dienst des Heeren ons lief is, dan zal dat ook in de prioriteitstelling tot uitdrukking komen.

Ik wees al op de verantwoordelijkheid van de kerkenraden om te voorkomen dat ambtsdragers onevenredig zwaar worden belast. Niet alle werk in de gemeente heeft een zodanig karakter dat het alleen door ambtsdragers moet worden gedaan. Sommige taken kunnen ook door gemeenteleden worden gedaan. Daarop wordt in de enquête ook

gewezen. De bereidheid daartoe blijkt overigens in de PKN-gemeenten groter te zijn dan in de andere kerkverbanden. Bij de laatstgenoemden zien we meer een neiging om maar te accepteren dat er nog slechts in beperkte mate pastorale zorg kan worden geboden. Dat acht ik een niet te aanvaarden ontwikkeling.

Daarbij past wel de aantekening dat gemeenteleden in dit opzicht ook kunnen overvragen. Pastorale zorg kent ook zijn grenzen. Het is daarom

We mogen met het ambt ook niet omgaan alsof we gevraagd worden om tot het bestuur van een vereniging toe te treden. De ambtsdragers zijn dragers van een door Christus Zelf ingesteld ambt.

ook goed als de grenzen daarvan ook in de gemeente bekend zijn. In de kerkbode kan best eens een keer ingegaan worden op wat gemeenteleden van de kerkenraad in dit opzicht kunnen en mogen verwachten.

Huisbezoek

De Gereformeerde Gemeenten scoren hoog als het gaat om de vraag hoe vaak de leden van de gemeente gemiddeld huisbezoek ontvangen. In 60% van de gemeenten is dat eens per jaar, terwijl dat in de PKN bijvoorbeeld in 77% van de gevallen eens per twee jaar is. In de Hersteld Hervormde Kerk wordt ook in 79% van de gevallen eens per jaar huisbezoek gedaan.

Het huisbezoek is van groot belang voor het geestelijk welzijn van de gemeente. De zorg voor de zielen moet zwaar wegen. De ambtsdragers moeten daarvan in het bijzonder rekenschap geven aan hun Zender. Waar het mogelijk is is het doen van huisbezoek eens per jaar een goede zaak. Als gemeenteleden echter moeten zeggen dat ze al in geen vier jaar huisbezoek hebben gehad, dan is dat verkeerd. Onbegonnen werk, zullen ouderlingen zeggen in een gemeente waar veel vacatures zijn of in een grote gemeente met weinig ouderlingen. De oplossing? Die heb ik niet, maar: op de knieën voor God. Bij Hem is er geen onbegonnen werk.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

8

In goede orde

In het kerkelijke leven neemt de plaatselijke gemeente de centrale plaats in. Dat moet ook zo zijn. Daar immers komt de gemeente des Heeren tot openbaring; daar leven de gemeenteleden met elkaar in droeve en blijde levensomstandigheden. Daar krijgt het gemeentelijke en ambtelijke leven zijn beslag onder leiding van de kerkenraad; daar wordt des Heeren Woord gebracht. Maar, er is ook een bovenplaatselijke deel aan het kerkelijke leven. Het werk van classis en synode is daar uitdrukking van. Op een enkel facet daarvan willen we deze keer de aandacht richten.

Regelmatig kunnen we in De Saambinder verslagen lezen van kerkelijke vergaderingen. Van de verschillende classes door het hele jaar verspreid.

Van de vergaderingen van de particuliere synoden die gewoonlijk elk eens per jaar in de maanden april of mei gehouden worden. En van de generale synode. Deze vergadert maar eens in de drie jaar. Daarover is dus niet zo vaak te lezen. Wel is het zo dat de generale synode meerdere dagen vergadert en dat de verslagen daarover in ons kerkelijk blad uitvoerig zijn.

Kerkelijke verslagen

Gemeenteleden hebben wel eens de indruk dat ze van wat op de generale synode besproken wordt zo ongeveer alles te weten komen via De Saambinder. Er wordt uitgebreid verslag van gedaan. Dat wordt gewaardeerd en het wordt kennelijk gelezen. Maar van het verslag van sommige classisvergaderingen word je niet veel wijzer, zo merkt een lezer van De Saam-

binder op. Laten we er eens wat nader naar kijken.

Een gehoorde opmerking is bijvoorbeeld: in een verslag van een classis gaat het hoofdzakelijk over algemene dingen.

Wanneer er verslag van een kerkelijke vergadering gedaan wordt in ons kerkelijk weekblad, komen daarin inderdaad altijd een aantal algemene zaken naar voren. Te denken is aan de opening, iets over de afgevaardigden naar de vergadering waarvan verslag gedaan wordt, de samenstelling van het moderamen, over het kiezen van afgevaardigden voor de volgende meerdere vergadering, de verkiezing of de aanwijzing van leden van een commissie of van deputaten/deputaatschappen, de aanwijzing van de roepende kerk, de verrekening van onkosten, enzovoort.

In het korte verslag van een classis of PS omvatten deze algemene zaken een relatief groot deel van het verslag. In het uitvoerige verslag van de GS valt de aandacht voor deze algemene zaken niet erg op. Er wordt wel over geschreven, maar in de uitvoerige berichtgeving in wel meer dan tien artikelen neemt de aandacht voor dit soort punten een klein gedeelte in beslag.

Uitvoerige GS-verslagen

Een ander punt om op te wijzen is het volgende. Tijdens de kerkelijke vergaderingen wordt verslag gedaan door ingestelde commissies en benoemde deputaten. Ook hier is er weer een groot verschil. Op de GS brengen veel deputaatschappen verslag uit. Zending, Evangelisatie, Israël, Bijzondere Noden, Theologische School, Bonden en Verenigingen, enzovoort. Een verslag van een bespreking daarvan biedt veel lezenswaardigs.

Op een classis is er waarschijnlijk maar een enkele commissie die verslag doet. Bijvoorbeeld de classicale evangelisatiecommissie. Vaak is er niet zoveel nieuws te melden. Er wordt aan de classis ook veel vaker verslag gedaan dan op de GS. Immers de GS omvat een tijdvak van drie jaar en een classis komt twee of drie keer per jaar bijeen. Het verslag van de classis op dit punt is meer een voortgangsrapportage en meldt, zoals sommigen dat misschien ervaren, slechts 'enkele algemeenheden'. Zoals opgemerkt moet daarbij natuurlijk wel bedacht worden dat er op de GS over drie jaar heel wat meer te melden valt dan op de classis over enkele maanden.

Soms geen openheid

Er is nog een ander punt dat in dit verband aandacht moet hebben. Door de GS zijn veelal wel een of twee appelzaken te behandelen. Meestal vindt de bespreking hiervan plaats in een besloten zitting en worden daarover dus geen inhoudelijke mededelingen gedaan. Dat mag immers ook niet, als het over een tuchtzaak gaat of over iets anders wat onder het ambtsgeheim valt. Soms gaat het ook over een bepaald persoon en mag er om privacy redenen niet (veel) over gepubliceerd worden. Er wordt in zulke situaties volstaan met de mededeling dat een bepaald appelschrift 'in comité' is behandeld. 'In comité vergaderen' betekent dat er alleen ambtsdragers bij mogen zijn en er geen mededelingen over naar buiten gedaan (mogen) worden. Temidden van de veelheid van informatie die

In de gemeente des Heeren moet er eerlijkheid en zuiverheid zijn, en evenzeer ambtelijke verantwoordelijkheid en ambtelijk gezag.

over de GS in De Saambinder verschijnt, valt zo'n opmerking nauwelijks op.

Nu kan er ook op een classis een appelzaak dienen. Dat gebeurt niet vaak, maar het kan voorkomen. Dan is bijvoorbeeld in een verslag te lezen 'dat er vanwege een bepaalde zaak in een gemeente er een commissie is ingesteld'. En de volgende keer staat er: 'de ingestelde commissie heeft gerapporteerd en hoeft niet verder te blijven bestaan'. Of er wordt kortweg vermeld dat een bepaalde zaak 'in comité' is behandeld. Het is wel te begrijpen dat zo'n zin in een kort verslag vragen bij de lezer kan oproepen. Toch moet bedacht worden dat meer hierover opschrijven, hoogstwaarschijnlijk gewoon niet kan. Het mag immers niet dat bepaalde zaken via kerkelijke organen bekendheid gegeven wordt.

Het is misschien ook goed te bedenken dat in sommige andere kerkelijke bladen (binnen hervormde kring bijvoorbeeld) er in het geheel niet geschreven wordt over wat er op classes gebeurt. Binnen ons kerkelijk leven is door middel van De Saambinder altijd wel een zekere geoorloofde openheid nagestreefd. Dat

moeten we ook blijven doen. Niet om menselijke nieuwsgierigheid te bevredigen, maar om op stichtende en dienende wijze meeleven en betrokkenheid te bevorderen. Opdat ook het gebed voor het kerkelijke en ambtelijke leven temeer gedaan zal worden.

Verrekening onkosten

Een specifieke vraag ging over de onkosten. Aan het eind van een verslag van een kerkelijke vergadering is vaak de zinsnede te lezen: 'Bij de verrekening van de onkosten wordt bepaald dat (bijvoorbeeld) € 0.50 per lid/dooplid betaald wordt.' Waarvoor moeten deze betaald worden? Wat wordt daarvan gedaan?

Kerkenraden leveren een bijdrage aan de classis. Iedere classis geeft weer een bijdrage aan de eigen particuliere synode, één van de vier. En de particuliere synoden dragen weer een en ander af aan de generale synode. Van deze bijdragen worden diverse bovengemeentelijke kosten betaald. Bijvoorbeeld reis- en vergaderkosten van sommige deputaatschappen en commissies. De uitgave van notulen en akta worden er van betaald en soms ook wel van andere publicaties. Het gebeurt ook wel dat er kosten van betaald worden voor werk en andere diensten die in bepaalde situaties verricht worden. Veel gebeurt er in het kerkelijke leven zonder dat er enige vergoeding tegenover staat. Maar soms kan het niet anders of er moet gewoon betaling plaatsvinden. Zo heeft immers de plaatselijke gemeente ook te zorgen voor het honorarium van predikant en koster. Vergelijkbaar komt dat ook in breder verband wel voor. Een deputaatschap voor de zending bijvoorbeeld betaalt zulke zaken natuurlijk uit de eigen (collecte)middelen. Maar verschillende andere deputaatschappen en ook commissies hebben geen eigen kas. Daarvoor zijn er deze algemene bijdragen in de onkosten.

In de gemeente des Heeren moet er eerlijkheid en zuiverheid zijn, en evenzeer ambtelijke verantwoordelijkheid en ambtelijk gezag. Daarbij past ook voorzichtigheid, zeker in het naar buiten brengen van bepaalde zaken. Een goed gerucht voortbrengen, dat mogen we in de kerk zeker doen. Maar een kwaad gerucht verbreiden is niet de lijn van Gods Woord. Dat moest in de kerk en ook in de wereld vaker bedacht worden. Kerkelijke vergaderingen hebben

daar zeker op te letten. Ook in de verslagen van hun vergaderingen. Zo zal een scriba van een classis uiteraard letten op de leesbaarheid van een verslag en zich afvragen wat het nut en wat de uitwerking kan zijn van bepaalde zinnen. Juist voor de gewone, meelevende lezer. In onze tijd van openheid is het wel eens moeilijk dat in de kerk er niet

altijd die openheid betracht kan en mag worden, die sommigen zouden wensen. Overigens zijn er ook velen die dat heel goed begrijpen. In het nadenken hierover moeten we bedenken dat de kerk wezenlijk een ánder lichaam is dan welke vereniging of instelling dan ook. De kerk is het Lichaam van Christus. Daarom gelden daar andere regels dan in een

democratisch menselijk gebeuren waar hedendaagse menselijke maatstaven zo zeer gehanteerd worden. Enige algemene toelichting bij deze zaken, zoals in dit artikel gegeven, moge hopelijk daarbij tot verduidelijking dienen.

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

BOEKENNIEUWS

“Laat Arons huis Gods goedheid loven; De tabernakeldienst verklaard” (deel 4), door ds. C.A. van Dieren; uitg. Gebr. Koster, Barneveld; 109 blz.; € 12,50.

Een vaardige pen. Zo mogen we wel stellen. Het is alweer het vierde deel van deze prachtige serie over de tabernakeldienst van de hand van onze geliefde medebroeder, ds. C.A. van Dieren. Nadat de tabernakel met haar voorwerpen, alsmede de dienst van de Levieten en de priesters in deze serie behandeld zijn, wordt in dit deel vooral de hogepriester in zijn aanstelling, in zijn volmaaktheid en in zijn arbeid behandeld.

Telkens hebben de delen als titel een regel uit een Psalm die aangeeft waarover dit deel gaat. De beginregel van Psalm 118:2 vertolkt het werk van de Hogepriester treffend. Veel onderwijs wordt in deze preken-serie gegeven. De preken zijn niet alleen eenvoudig en leerzaam maar mogen bovenal vanuit de tabernakeldienst de dienst des Heeren aanprijzen en het leven van Gods kinderen eenvoudig verklaren. Mag ik u een voorbeeld noemen: ‘O, met dat praten over onze zonde kunnen we wel honderd jaar worden. Als God echter de zondaar in het geestelijke sterfhuis brengt, wordt het waar dat zelfs de minste zonde scheiding maakt tussen God en de ziel. Het wordt onhoudbare nood. Dan horen we zo’n door Gods Geest aangeslagen ziel opnieuw klagen: Ontzondig mij met hysop, en mijn ziel, nu gans melaats, zal rein zijn en genezen. Hoe profijtelijk is het als we zo in Gods huis mogen komen. Weet u waarom? Dan gaat het hart van de grote Hogepriester rommelen van barmhartigheid en innerlijke bewogenheid. Hij heeft Zich niet verontreinigd’.

Er zou meer te noemen zijn. De gelegen-

heid ontbreekt hier. Een vaardige pen. Zo begonnen we deze bespreking. ‘Is z’ als de pen van een, die vaardig schrijft’, zo willen we besluiten. Dat wordt werkelijkheid als de Geest erin meekomt. Als dat onder de prediking waarheid mocht worden, óf bij het lezen en overdenken van deze stof waarheid mag worden, zullen ook deze preken niet ongezegend blijven. Mogen ook deze preken zo dienstbaar zijn voor vele zielen. Van harte bevelen we deze boekjes aan. Ze laten zich uitstekend lenen voor de leesdiensten en persoonlijk onderzoek.

’s-Gravenpolder,

ds. E. Hakvoort

“Zie, hij bidt”, door A.W. Pink; uitg. De Groot Goudriaan, Kampen; ISBN 978 90 8865 081 9; 208 blz.; € 19,90.

Arthur Walkington Pink (1886-1952) heeft gewerkt in Amerika, Australië en Engeland. Zijn levensweg kenmerkt zich door vele veranderingen. Ook stuitte hij vaak op onbegrip. Aan het begin van zijn loopbaan was hij nog niet ingewonnen voor de waarheid van de Schrift. Spreuken 14:12 zette hem stil: ‘Er is een weg die iemand recht schijnt, maar het laatste van dien zijn wegen des doods.’ Daarna kwam er een onvoorwaardelijk buigen voor het Woord. De studies van de Schrift heeft hij op papier gezet. Het uitgeven van een maandblad is de hoofdtaak van zijn leven geworden. Vele onderwerpen kwa-

men in dit maandblad aan de orde. De kracht van deze schriftstudies ligt in het nauwkeurig omgaan met het Woord. De artikelen uit het maandblad zijn (meest) na zijn dood gebundeld en uitgegeven in boekvorm. Zo verschenen onder meer de boeken “De soevereiniteit van God” en “De deugden van God”. Over vele Schriftgedeelten werden verklaringen uitgegeven. Zo werden bijvoorbeeld de Bijbelboeken Jozua en Hebréeën op grondige wijze verklaard.

Alle uitgaven van A.W. Pink zijn verschenen in de Engelse taal. In de achterliggende jaren zijn enige werken van hem in Nederlands vertaald. Daar is nu “Zie, hij bidt” aan toegevoegd. Het boek gaat over gebeden van de apostelen. In de inleiding spreekt de schrijver zijn verbazing uit over het feit dat er zo weinig is geschreven over de apostolische gebeden. Uit de inhoud van deze nieuwe uitgave blijkt dat deze gebeden van een zeer diepe inhoud zijn. Pink heeft ook met dit thema schatten gedolven uit de Schrift. Voordat de schrijver enkele van de gebeden van de apostelen behandelt, belicht hij het thema “gebed” in het algemeen. Daarin vinden we kernachtige uitspraken. Deze zijn ook kenmerkend voor werken van Pink. In de inleiding schrijft hij bijvoorbeeld: ‘De gebeden van de apostelen zijn korte gebeden. Niet sommige of zelfs de meeste, maar allemaal zijn ze buitengewoon kort. (...) Woordenrijke gebeden zijn gewoonlijk inhoudsloze gebeden’. Ontdekkend, onderwijzend en vertroostend worden de gebeden van de apostelen behandeld in dit boek.

Mevrouw Ruth Peterman heeft de vertaling verzorgd. In de Engelse uitgave zijn de zinnen erg lang. In de Nederlandse vertaling ook. Dit boek van Pink moet met aandacht worden gelezen. Maar wie dit doet krijgt er ook veel voor terug. De werken van Pink zijn waardevol, maar moeten soms met enige onderscheiding worden gelezen. Het blijft belangrijk dat de Schrift het laatste woord heeft.

Lisse,

ds. C. Neele

Een stem uit het verleden

En toen Hij twaalf jaren oud geworden was en zij naar Jeruzalem opgegaan waren, naar de gewoonte des feestdags.
Lukas 2:42

Het was voor Jozef en Maria een gewoonte om op te gaan naar Jeruzalem, en zij namen hun kind Jezus mee. Voor Hem was het ook geen last maar een lust om op te gaan naar het huis Zijns Vaders. Het is dus voor de eerste keer dat de Heere Jezus mee optrekt met de feestvierende menigte naar Sions Godgewijde top.

De schare volks zingt liederen op weg naar Jeruzalem, waarvan de Zoon Gods de Inhoud is. De Heere Jezus zingt Zelf mee. De brede schare pelgrims naar Jeruzalem gingen om het paaslam te eten, en het Paaslam wandelde in hun midden. Zij zuchtten of zij de Heere eens mochten ontmoeten, en Hij was bij hen. Zingend en juichend trokken de scharen de poorten van Jeruzalem binnen. Daar hieven zij aan:

*Jeruzalem, dat ik bemin,
Wij treden uwe poorten in;*

Daar staan, o Godsstad, onze voeten.

Dan beklommen zij de tempelberg en gingen Gods huis binnen. Het was Gods paleis, waar God Zelf woonde en troonde onder de vleugelen van de cherubim. Daar hoorden zij Gods Woord; daar spraken zij met elkaar. Daar at en dronk en jubelde men als in Gods tegenwoordigheid. Daar werd iets ondervonden van wat Asaf zong: 't Is mij goed nabij God te zijn.'

Jozef en Maria kwamen maar niet tot het feest om toe te zien en dan weer weg te gaan. Nee, Gods Woord zegt dat zij alles volbrachten. Gods kinderen handelen niet willekeurig, maar er is bij hen een betrachting in liefde van Gods inzetten.

Minstens zeven dagen werden daar altijd doorgebracht in Jeruzalem. Toen het Paasfeest achter de rug was, aanvaardden Jozef en Maria de terugreis, samen met meer dan vier miljoen mensen uit Galilea. Het is dus uit de aard der zaak wel te begrijpen dat Jozef en Maria niet samen de terugtocht begonnen. Zij keerden met een groot gezelschap terug.

ds. W.C. Lamain

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Arnhem: ds. W. Harinck te Woerden.

BEDANKT

Voor Spijkenisse i.c.m. Hoogvliet:
ds. G.J. Baan te Kapelle-Biezeling.

■ VERGADERING CLASSIS DORDRECHT

De classis Dordrecht hoopt op **maandag 1 februari** in vergadering bijeen te komen in de kerk van de Geref. Gemeente te Werkendam. Aanvang 14.00 uur.
J.A. de Ron, scriba classis Dordrecht.

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2009

• Pag. 116, **gemeente ANDIJK.**

Het tel. nr. van het kerkgebouw is gewijzigd in: 06-22 81 86 94.

• Pag. 196, **gemeente HENDRIK-IDO-AMBACHT.**

Scriba van de diaconie is nu: J.A. Kramer, Weteringsingel 37, 3342 AE Hendrik-Ido-Ambacht, tel. 078-684 84 66.

• Pag. 302, **gemeente ROTTERDAM-ALEXANDERPOLDER.**

Vanaf nu is tijdelijk belast met regeling preekbeurten: T.J. Rijnveld, Evenaar 27, 3067 DA Rotterdam, tel. 010-220 67 05, e-mail: t.j.rijnveld@solcon.nl

BERICHTEN

■ VOORTGANG HULPVERLENING HAÏTI

Twee weken geleden startte Bijzondere Noden een noodhulpactie voor Haïti. Tot nu toe mochten we aan giften ontvangen € 125.000,-, inclusief een bedrag € 25.000,- van de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Hartelijk bedankt hiervoor! In dit totaalbedrag zijn nog geen collectenopbrengsten begrepen.

Vanaf de dag dat de aardbeving Haïti trof, is er noodhulp verleend door onze Amerikaanse partnerorganisatie World Relief. De eerste dagen zijn de lokale stafleden betrokken geweest bij reddingswerkzaamheden en noodhulp voor hun landgenoten. Twee dagen later arriveerden verschillende medewerkers van het hoofdkantoor van World Relief in Port au Prince. De eerste dag konden ze niet veel meer doen dan mensen ontvangen en ze zo nodig voorzien van drinkwater en medicijnen. Vanaf 15 januari werden een ziekenhuis en een lokale kerk ingericht als gaarkeuken. Honderden mensen kregen hier water en voedsel. Ook werden er dekens en medicijnen uitgedeeld. Veertig stafleden van World Relief werkten zolang het dag was. Maandag 18 januari werd een derde gaarkeuken geopend.

Enkele stafleden zijn naar de stad Leo-

gan gegaan. In deze stad met zo'n 120.000 inwoners is meer dan 80% van de huizen ingestort. De mogelijkheid wordt onderzocht om hulpgoederen naar Leogan te brengen. World Relief denkt in de komende maanden zo'n 3.000 mensen te kunnen helpen met directe noodhulp. Dagelijks houdt het team van World Relief ons op de hoogte van de hulpverlening.

We hopen dat u dit noodhulpproject niet alleen financieel zult ondersteunen, maar dat u ook zult bidden voor de nabestaanden van de slachtoffers, voor mensen die zelf getroffen zijn door deze aardbeving, en voor de voortgang van de hulpverlening.

L. van der Maas, algemeen secretaris

■ WINTERCONFERENTIES VOOR +21 JONGEREN

Geef je snel op! Opgeven en meer info: www.jbagg.nl/zin-in.

Dordrecht – 5 en 6 februari

ds. A.A. Brugge

ds. W.J. Karels

Arnhem – 12 en 13 februari

ds. C. Harinck

ds. C.J. Meeuse

Nunspeet – 5 en 6 maart

ds. D. de Wit

ds. A. Schreuder

Amerongen – 12 tot 15 maart

ds. M. Karens
ds. L. Terlouw

■ WINTERCONFERENTIES VOOR +16 JONGEREN

Geef je snel op! Opgeven en meer info:
www.jbagg.nl.

Soest – 5 en 6 februari

ds. W. Visscher
ds. M. Joosse

Haamstede – 12 en 13 februari

stud. R.A.M. Visser
ds. D.W. Tuinier

Apeldoorn – 5 en 6 maart

ds. G. van Manen
ds. P. Mulder

Dordrecht – 12 en 13 maart

ds. G. Clements
ds. W. Silfhout

■ DISTRICTSAVONDEN JBGG +16

District Zuid – Goes

Op **zaterdag 6 februari**, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Goes, Louise de Colignylaan 177. Spreker: drs. J.H. van Doleweerd over het thema: Bijbellezende.

District Utrecht - Hilversum

Op **6 februari**, aanvang 19.45 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Hilversum, Fred. van Eedenlaan 15. Spreker: dhr. W. Visser over het thema: Leidt God of lijd jij?

■ ZANGAVONDEN

Barneveld

Zaterdag 6 februari, aanvang 19.30 uur in de Bethelkerk, Groen van Prinstererlaan 2. M.m.v. gemengd koor "Vox Humana" en jeugdkoor "De Nachtegaaltjes" uit Elspeet. Organist H. Roest. Leiding: ds. G. van Manen. Appelwoord door: L. van der Maas namens het Deputaatschap Bijzondere Noden.

Brakel

Zaterdag 6 februari, aanvang 19.30 uur, in Herv. Kerk te Brakel, Marktplaats 1. Aan deze koor- en samenzangavond werken mee: jongerenkoor "Con Forza" en kinderkoor "Samuël" te Poederoijen, organisten Leendert Slobbe en Mariëtte den Haan. Opening door: dhr. De Boef. Appelwoord door: dhr. A. Waaijberg, secr. Deputaatschap Bijzondere Noden. Collecte t.b.v. dit deputaatschap (voor slachtoffers aardbeving Haïti).

Genemuiden

Vrijdag 29 januari, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Genemuiden, Taghof 3. Aan deze koor- en samenzangavond werken mee: gemengd koor "Jeduthun" te Genemuiden, organist W.J. Beens, gemengd koor "Cantate Deo" uit Oudemirdum, organiste mw. I. Wierda-Tuinier en gemengd koor "Vox Humana" uit Elspeet, organist H. Roest. Leiding: ouderling Van Dieren. Collecte t.b.v. Haïti.

Goes

Zaterdag 13 februari, aanvang 19.00 uur, in de Sionkerk van de Geref. Gemeente te Goes. Met medewerking van o.a. mannenkoor "De Lofstem" uit Goes. Opening: ds. E. Bakker. Collecte t.b.v. kerkbouw Geref. Gemeente te Middelharnis.

■ BIJENKOMST FEBE TE MAARTENSDIJK

Bijeenkomst van de vereniging van werkers in de gezondheidszorg, Febe, op **donderdag 18 februari**, aanvang 19.45 uur. Lezing over: 'Doe uzelf geen kwaad', waarin diverse aspecten rondom het vraagstuk van suicide aan de orde komen. Spreker: dhr. A. Hoogendoorn, adviseur van Febe en docent aan het Hoornbeek College. Locatie: Hervormd Centrum, Maartensdijk, Dorpsweg 42B.

graven 10.00 en 18.30 uur stud. IJsselstein; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Boogaard; Brakel 10.00, 14.30 en 18.30 uur ds. Van Belzen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft 16.30 uur ds. Paul; Deventer 16.00 uur ds. F. Mulder; Dinteloord 14.30 uur ds. Bakker; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 15.00 uur ds. Schreuder; Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. Van Boven; Eindhoven 15.00 uur ds. Labee; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Emmeloord 9.30 uur ds. Vreugdenhil en 18.00 uur ds. Kleppe; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. Heijkamp; Ermelo 9.30 en 15.30 uur ds. Boeder; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Karens; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Goudswaard 18.00 uur ds. P. Mulder; 's-Gravenhage 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Groningen 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giesendam 8.30 uur ds. Van Manen en 18.00 uur leesdienst; Hellevoetsluis 15.30 uur stud. Baaijens; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 10.00 en 16.00 uur ds. Schot; Hoofddorp 16.00 uur ds. Kattenberg; Hoogeveen 15.00 uur ds. Vogelaar; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 18.30 uur ds. Boeder; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur stud. Maljaars; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. Mouw; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. Neele; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur ds. Van Dieren; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis; Moerkapelle 9.30 (doventolk) en 18.30 uur ds. C. Harinck; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. Van Krimpen; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 14.30 uur ds. Baan en 18.30 uur ds. Moens; Nieuwe Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Nieuwer ter Aa 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. De Waard; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 uur ds. Van Ekeveld en 18.30 uur ds. Schot; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. L. Blok; Oostburg 10.00 uur ds. De Heer; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 31 JANUARI 2010

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 15.30 uur ds. Van Dieren; Alblasserdam 9.30 uur leesdienst en 17.30 uur stud. R.A.M. Visser; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Arnhem 10.00 en

18.00 uur ds. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. Driessen; Bode-

stud. Baaijens; Oude Tonge 15.30 uur ds. L. Blok; Poortugaal 14.30 uur ds. Pater; Puttershoek 10.00 en 15.00 uur stud. Visser; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. Van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 14.30 uur leesdienst en 18.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Hakvoort; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. Moerkerken en 19.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Zuidwijk 18.30 uur ds. Van Rijswijk; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 16.30 uur ds. Driessen; Sint Annaland 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. Van der Net; Sint Philipsland 15.00 uur stud. Maljaars; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 en 19.00 uur ds. Van Manen; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. Verweij; Spijkenisse 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. P. Mulder; Stad aan 't Haringvliet 10.00 uur ds. L. Blok; Stolwijk 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur leesdienst; Terneuzen 15.00 uur ds. De Heer; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe en 15.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 uur ds. Van Gelder en 19.00 uur ds. Visscher; Vlaardingen 10.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur ds.

Terlouw; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 14.00 uur ds. Tuinier; Wierden 15.00 uur ds. De Wit; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Van Eckveld; Zwijndrecht 16.30 uur ds. W.J. Karels; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 2 FEBRUARI 2010

Borssele 19.30 uur ds. Hakvoort; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 19.30 uur ds. Vogelaar; Naaldwijk 19.45 uur ds. Verweij; Ouddorp 19.30 uur ds. Bakker; Poederooyen 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Schipper.

■ WOENSDAG 3 FEBRUARI 2010

Brakel 19.30 uur ds. Melis; Eindhoven 19.30 uur ds. Van Aalst; Goudswaard 19.30 uur ds. De Leeuw; Hilversum 19.45 uur ds. Silfhout; Leerdam 19.30 uur ds. Vermeij; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot; Oosterend-Texel 19.00 uur ds. De Wit; Oude Tonge 19.30 uur ds. Karens; Rhenen 19.30 uur ds. Van Manen; Rijssen-Noord

19.30 uur ds. Van Dieren; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Soest 19.30 uur ds. Mondria; Spijkenisse 19.45 uur ds. Van Eckveld; Wageningen 14.30 uur ds. F. Mulder.

■ DONDERDAG 4 FEBRUARI 2010

Boskoop 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden (huw.bev.); Ermelo 19.30 uur ds. Pater; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Baan; Oosterland 19.30 uur ds. Meeuse; Sint Annaland 19.30 uur ds. De Heer.

■ VRIJDAG 5 FEBRUARI 2010

Hoogvliet 14.45 uur ds. Terlouw (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur ev. H.J. van den Boogaart en 18.30 uur ds. M. Mondria.

ADVERTENTIES

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

T.h. gezell. 4-pers. stacar. in **Putten**.
Ook in voorj.vak. nog vrij!
tel. 0341-552321.

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

Epe (veluwe) onze vakantiewoning is vanaf heden weer te huur. Heerlijk rustige en kindvriendelijke omgeving tot 6 pers. Ook een sl. kamer beneden. Van alle gemakken voorzien. Vlakbij bos en weide. Wie het eerst is... Voor reserv. of inlichtingen: tel. 0578 629347.

Aardbeving Haïti

Op 12 januari werd Haïti getroffen door een zware aardbeving. Tienduizenden mensen zijn vermist en zeker 1 miljoen mensen raakte dakloos.

Bijzondere Noden heeft € 50.000,- beschikbaar gesteld voor drinkwater, tenten en dekens.

Helpt u mee?

HANDEN VAN DE KERK
Bijzondere Noden

DEPUTAATSCHAP TOT
HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden T (0348) 48 99 10 • F (0348) 48 37 21
I www.bijzondereboden.nl • Giro 307447

Giro
307447
o.v.v. 'aardbeving Haïti'

Vakantie in eigen sfeer?

Vraag onze vernieuwde brochure aan.

... heel eigen

(0548) 36 52 24, www.casafamilia.nl

De Vluchtheuvel

Stichting hulpverlening uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten

Binnen De Vluchtheuvel houdt een aparte commissie van vrijwilligers zich bezig met zaken rond publiciteit en fondswerving. Een belangrijke activiteit van deze commissie is het voeren van scholenacties zowel op basisscholen als op scholen van het voortgezet onderwijs. Wegens het vertrek van een man uit deze commissie zijn we dringend op zoek naar:

een vrijwilliger scholenacties

Kijk voor meer informatie op de website van De Vluchtheuvel: www.stichtingdevluchtheuvel.nl of telefoonnummer 0113-213098 (de heer H. van Groningen).

Cottage in Canada

Zin in vakantie op het prachtige Vancouver Eiland? Ten volle gemeubileerde cottage te huur. Voor informatie: email: jneels@uniserve.com

HOUTSNIJWERK

Ook teksten in div. modellen. G. van den Dikkenberg, Munnikenweg 11, 3905 MD Veenendaal. Tel./fax 0318 540252.

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

G. de GROOT
Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-441812

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.
Schoonhovens Silverhuys B.V.
Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

Recreatie op de parel van de veluwe. Vakantiebungalow **Garderen 8-10 pers.** v.a.g.v, op zeer ruime kavel, veel privacy. zeer geschikt gezinnen maar ook voor senioren en minder validen in de zomervakantie nog diverse weken vrij. Informeer naar onze aanbiedingen. **Reserveer nu extra voordeling voor 2010.**

Kijk op www.recreatie-veluwe.nl, Bestel onze brochure op info@recreatie-veluwe.nl of bel 06-30883277 / 06-22590270

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 69 74 38
Mobiel: 0610 64 28 07

Wij verzorgen alléén begrafenissen

Te Koop: Uitstekend onderhouden **3-kamer appartement** (1e etage) in **Bilthoven**. Voor inlichtingen: Makelaar Giesberts, tel. 030-2400400 Contactpersoon Martijn Kik (e-mail: martijn@giesberts.nl).

Nu ff voetballen!

nu voor
€ 29,95

Beheer het computer- en internetgebruik van uw kinderen.

Download de software op: www.kliktime.nl

URK TE KOOP:

De Waard 6, €449.000,- k.k. Groot landhuis, met kantoor en 5 slaapkamers op 616 m²!! Geen files. Voor foto's en in info zie www.hoekstra-urk.nl Ideaal voor kantoor aan huis!!

Tot 1 juni 2010
€ 25,-

Dit proefabonnement stopt automatisch. Voor opgave: 030 230 3500 – Brigittenstraat 1, 3512 KJ Utrecht – www.gezinsgids.nl info@gezinsgids.nl

GezinsGids
IDENTITEIT VOOR NU

Niet bij brood alleen...

De huishoudingen
willen regionale
Bijbelscholen met
internaat opzetten.
Uw gift helpt hierbij.

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

3473-76-029 t.n.v. Hudson Taylor/ SBHC te Rhenen

Voor info: 06-200 13 173 of www.hudsonstaylor.nl

圣经文字

Dé inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

HOEKMAN
GOES - YERSEKE

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte

aktie@kliksafe.nl

BRUINISSE/O'LAND: Gezellige minicamping! 5 min van Grevelingenmeer. Ruime plaatsen. Verhuur stacaravans € 325,- per week.
Voor info: www.dewelblok.nl
tel. 0111-482523

Met spoed **gevraagd kosthuis** voor meisje van 18 jaar, liefst in (omg.) Hardinxveld-Giessendam.
Tel. 06-17710881

ELSPEET: Te huur. Vak. won. t/m 8 pers. Nog vrij: wk 12 t/m 17, 20, 22, 23, 24, 26 t/m 30 en na wk 34.
Wasm. aanw. Inl: 0577-491435.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal

tel. 0318-526641
www.wegenaar.nl

Gezocht: kostadres van febr. t/m juli 2010 in de omgeving van **Dordrecht**, voor jongen van 19 jr. i.v.m. werk/stage in Alb. Schweitzerziekenhuis, loc. Dordwijk.
Tel. 06-46662070 (na 18.00 uur) of 0113-382324 (overdag).

Boekhandel en Antiquariaat De Roo

Ruim assortiment nieuwe en 2^e hands boeken: Theologie (prekenboeken, levensbeschrijvingen, Bijbelcommentaren), Bijbels (sv), kinderboeken en leesboeken.
Ook voor uw cd's en kaarten

www.derooboeken.nl

Van Meelstraat 12 3331 KR Zwijndrecht

078-6124081

Tevens inkoop/taxatie

maandag gesloten gratis parkeren

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen

Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Te koop gevraagd: THEOLOGISCHE BOEKEN

Antiquariaat Den Hertog

dhr. G.J. Zwoferink

Elzenkade 6, 3992 AC Houten,

Tel. 030-6346681

NIEUWE SERIE van C. van Rijswijk
Herauten van het kruis

Deel I
'De vlucht langs het koord'

Een hoogtepunt uit het leven van Calvijn.

Deze serie is bedoeld voor kinderen vanaf 10 jaar.

Ongetwijfeld zullen ook ouderen door de leerzame inhoud worden geboeid. Het boekje is voorzien van mooie illustraties en heel geschikt om voor te lezen.

45 pagina's voor **€ 5,50**

Postbus 213 - 3850 AE Ermelo
 tel. 0341-563310
 fax 0341-493055
 www.delezerboeken.nl
 e-mail: info@delezerboeken.nl

DE LEZER
 Uitgeverij en Boekhandel

Orgelmakerij
Boogaard

Gravenstraat 4
 7461 TN RIJSEN
 Telefoon 0548-521637
 Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

STENEN VLOEREN

ook voor kerkvloeren

de grootste keus!

Grote showroom van 1200 m²

700 Soorten tegels en natuursteen in voorbeeldvloeren

Montage door eigen vakmensen

Met of zonder vloerverwarming

Acties?
 Bij ons altijd scherpe prijzen!

VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c - 4231 DJ Meerkerk - Tel.: (0183) 354 225
 Direct aan de A27 gelegen tussen Gorinchem en Utrecht, afrit 25
 Openingstijden showroom: ma.-vr. 8.00-17.00 uur, zat. 9.00-16.00 uur

www.kroonvloereninsteen.nl

Christelijke begrafenisverzorging
De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging in de provincie Utrecht en de regio's Gouda en Hilversum.
 Tel. 0346-281711.
 Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

Begrafenisonderneming STAM
 Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
 Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

De Laatste Zorg
 Begrafenisverzorging
Joop van Dijk Joh. zn.

- **Geen crematies.**
- Begravenissen verzorgen wij geheel naar wens van de familie.
- Gespecialiseerd in thuisopbaring.
- Wij verzorgen begravenissen in elke plaats waar u wenst.
- Ook als u niet of elders verzekerd bent.

Burg. ten Veldestraat 22 M 06-20 36 10 34
 8281 ZS Genemuiden F 038-385 87 66
 T 038-385 42 30 E info@delaatstezorg.nl
 I www.delaatstezorg.nl

Begrafenisonderneming
De Kloof

Delkant 8 - 5311 CJ Gameren
 Tel. 0418 - 56 21 74
 *
 Voor Leerdam en omstreken
 J.H. van Panhuis 06 - 51 52 31 03
 *
www.begrafenisondernemingdekloof.nl

Begrafenisverzorging
Van der Klooster

De laatste zorg in vertrouwde sfeer voor begravenissen met een christelijke visie op Goeree, Voorne & Putten, Schouwe en omstreken

Arleen & Agaat van der Klooster
 Broekweg 27, 3253 XB Ouddorp
 Telefoon: 0187 - 494834
 Mobiel: 06 - 51060136
 www.begrafenisverzorgingsvdklooster.nl
 Wij doen geen crematies

Vos
 begrafenisverzorging

Wij verzorgen begravenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzoorgers
G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813
 Kampen e.o. T (038) 3332 383
 Rijssen e.o. T (0548) 540 053
 overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos
 Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
 T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

Voor het leveren en leggen van **natuurstenen- en keramische vloeren**. Alleen eerste klas kwaliteit en steeds de **laagste prijs**. **Tegelzettersbedrijf J. Slingerland, 0184-611917.**

'n Helder geluid!

Lagarde

De geluidssystemen van Lagarde, helder en krachtig.

Bel (0341) 37 57 57 voor meer informatie.

TH in KAMPERLAND: mooie rustig gel. Vak. won., 2-10 pers.
 Bezet wk 18, 29, 30.
 Tel. 0113-351899, 06- 20417592

KLASSE
 MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk orgels
 tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
 Kraibendijk, Oostpolderweg 1
 Nederhemert Nld., Ormelingsstraat 36
 Beesd, Veerweg 14
 Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

REVOKE *Reformatische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen*

De vereniging streeft onder meer naar:

- het bevorderen van contacten tussen ongewild kinderloze echtparen
- het steun verlenen aan deze doelgroep
- het geven van voorlichting
- ethische aspecten belichten op behandelmethoden voor onvruchtbaarheid

Info: www.revoke.nl e-mail: info@revoke.nl tel. 0184-642253

Zorg...
Respect...
Aandacht...
Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

Begrafenisonderneming Treur

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisverzorging
I. Janssen
Sinds 1959

Wij verzorgen geen crematies
Dag en nacht bereikbaar op: 0113-340307

Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle
Mobiel 06 - 53 23 73 20
www.begrafenisverzorging-janssen.nl
E-mail: info@begrafenisverzorging-janssen.nl

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
800 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Vakantie in **Stroe** (Veluwe)
Royale woning voor 4 volw.
inl. molshoop@solcon.nl
of bel 06-21420647.

begrafenisverzorging Den Hollander

Begrafenisnissen in Vlaardingen, Rotterdam,
Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Te huur in Canada, een **vakantie-
woning dichtbij Norwich**
(Ontario). Tel. 001519 688 0947.
Hollands sprekend.

kina
begravenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Ameland-Terschelling-Bakkeveen
(Fr.) chalet/stacars.
Huur niet duur. 0512-516096
zie www.vdsluisvakanties.nl

De Bijbel, het volmaakte kompas

De Bijbel, het volmaakte kompas. Dat is het thema van de brochure die momenteel op grote schaal door vrijwilligers wordt verspreid om nieuwe donateurs voor de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) te werven. Al voor € 2,50 per jaar kunt u het werk van de GBS steunen. U ontvangt dan vier maal per jaar ons mooie informatieve blad Standvastig, met daarin ook een speciale rubriek voor de kinderen.

De doelstelling van de GBS? Het verspreiden van Bijbels in nauwgezette vertalingen over de gehele wereld. In ons land zorgt de GBS voor betaalbare Bijbels (al vanaf € 8,-) in de Statenvertaling. Er zijn ook diverse uitvoeringen compleet met de kanttekeningen.

Vele Bijbels worden gratis verspreid op zeeschepen, in zorgcentra en gevangenissen. Elk jaar verspreidt de GBS tienduizenden Bijbels in getrouwe vertalingen in Europese landen en andere delen van de wereld.

**U hebt de brochure nog niet ontvangen?
Of wilt u ons helpen en zich opgeven
als donateur?**

Stuur dan de volledig ingevulde bon zonder postzegel naar ons antwoordnummer of geef u op per e-mail. U kunt e-mailen naar:
info@gereformeerdebijbelstichting.nl

BON Aankruisen wat u wenst.

- Graag ontvang ik alsnog de brochure 'De Bijbel, het volmaakte kompas'.
 Ja, ik wil dit belangrijke werk steunen en geef mij op als donateur van de GBS.

De heer / mevr. / fam.:

Straatnaam + huisnr.:

Postcode + plaats:

Datum:

Handtekening:

In envelop, zonder postzegel, opsturen naar:

GBS, Afd. Donateursadmin., Antwoordnr. 2809, 4140 WB Leerdam

gereformeerde
BIJBELSTICHTING

Nijverheidstraat 21 | Postbus 168 | 4140 AD Leerdam | T (0345) 61 01 55 | E info@gereformeerdebijbelstichting.nl